

Příloha č.**ke smlouvě o dílo**

č. objednatele:

č. zhotovitele:

**PRAVIDLA BOZP, PO a OŽP
pro dodavatele společnosti
STRABAG a.s.**

1. ZÁKLADNÍ USTANOVENÍ

- Integrovaná politika systému řízení společnosti STRABAG a.s., dopravní stavitelství, je k dispozici na internetových stránkách www.strabag.cz.
- Tento dokument tvoří přílohu ke smlouvě o dílo uzavřené dle ust. § 2586 a násl. zákona č.89/2012 sb., občanský zákoník (dále jen NOZ) nebo ke smlouvě o provozu mechanizačních prostředků dle ust. § 1746 odst. 2 a násl. NOZ.
- Co se týče smlouvy o dílo, pro tuto smlouvu se v závislosti na plnění zhotovitele přiměřeně užití i ust. čl. 4.6 a 4.7 určená pro provozce dle smlouvy o provozu mechanizačních prostředků.
- Co se týče smlouvy o provozu mechanizačních prostředků, pro tuto smlouvu se užití zejména ust. čl. 4.6 a 4.7 této přílohy; ostatní ustanovení této přílohy se užití pro smlouvu o provozu mechanizačních prostředků přiměřeně. V tomto případě povinnosti provozce dle této přílohy odpovídají povinnostem zhotovitele sjednaným v této příloze.
- Pod pojmem zhotovitel se rozumí subjekt, který jako zhotovitel uzavřel obchodní závazkový vztah s objednatelem, a to smlouvu o dílo.
- Pod pojmem provozce se rozumí subjekt, který jako provozce uzavřel občanský závazkový vztah s objednatelem, a to smlouvu o provozu mechanizačních prostředků.
- Pod pojmem objednatel se v závislosti na příslušné smlouvě rozumí spol. STRABAG a.s., případně členové, resp. účastníci příslušného sdružení, jehož členem (resp. účastníkem) je i spol. STRABAG a.s.
- Pod pojmem pracovník se rozumí fyzická osoba, která je v pracovním právním vztahu se zhotovitelem, resp. provozcem, příp. s objednatelem.
- Pokud zhotovitel bude plnit své závazky z této smlouvy pomocí třetí osoby (podzhotovitele), a to na základě příslušného občansko-právního závazkového vztahu, je zhotovitel povinen přiměřeně přenést povinnosti vyplývající pro něj z této přílohy do předmětného závazkového vztahu s podzhotovitelem. Totéž platí, pokud provozce bude plnit své závazky z této smlouvy pomocí třetí osoby.
- V případě porušení jakékoliv povinnosti sjednané v této příloze pracovníkem zhotovitele, resp. provozce, a za škodu tím způsobenou odpovídá zhotovitel, resp. provozce (v závislosti na příslušném smluvním vztahu). Zhotovitel, resp. provozce, rovněž nese odpovědnost za sankce (zejména smluvní pokuty), nárokované objednatelem pro porušení jakékoliv povinnosti sjednané v této příloze pracovníkem zhotovitele, resp. provozce. Tím není dotčena odpovědnost za

škodu ani sankční odpovědnost zhotovitele, resp. provozce.

- BOZP se rozumí bezpečnost a ochrana zdraví při práci
- PO se rozumí požární ochrana
- OŽP se rozumí ochrana životního prostředí
- Sankce za neplnění a/nebo porušení povinností zhotovitele (resp. provozce), dle této přílohy jsou sjednány v Obchodních podmínkách pro zhotovení stavby podle § 1751 občanského zákoníku, které jsou přílohou příslušné smlouvy o dílo, a v případě provozce jsou sjednány přímo v příslušné smlouvě o provozu mechanizačních prostředků.

2. ZÁSADY BOZP

2.1 Podmínky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci zhotovitele poskytujícího plnění pro objednatele

- Zhotovitel je povinen zajistit, aby jeho pracovníci dbali podle svých možností o svou vlastní bezpečnost, o své zdraví i o bezpečnost a zdraví fyzických osob, kterých se bezprostředně dotýká jeho jednání, případně opomenutí při práci.
- Všichni pracovníci zhotovitele mají právo na zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, na informace o nevyhnutelných rizicích jejich práce i ve vztahu k ostatním účastníkům výstavby nebo rekonstrukce a na informace o opatřeních na ochranu před jejich působením.
- Obecně za péči o bezpečnost a ochranu zdraví při práci odpovídají vedoucí pracovníci zhotovitele na všech stupních řízení, v rozsahu svých funkcí daných pracovním zařízením a pracovní náplní.
- **Povinnost zhotovitele všestranně pečovat o bezpečnost a ochranu zdraví při práci se vztahuje na všechny osoby, které se s vědomím objednatele a/nebo zhotovitele zdržují na jeho pracovišti.**
- Veškeré otázky, týkající se bezpečnosti práce, jsou povinni zodpovědět vedoucí pracovníci zhotovitele uvedení ve smlouvě a nebo v „Příloze zápisu o předání a převzetí staveniště z hlediska BOZP, PO a OŽP“.

Bezpečnost a ochrana zdraví při práci se řídí příslušnými předpisy. Jsou to předpisy nejen na ochranu života a zdraví, ale i předpisy hygienické a protiepidemické, normy, dopravní předpisy, stavební předpisy, předpisy k ochraně proti požárům, předpisy o zacházení s hořlavými látkami, výbušninami, zbraněmi, chemickými látkami a chemickými přípravky, látkami škodlivými zdraví, látkami radioaktivními, pokud upravují otázky týkající se ochrany života a zdraví.

2.2 Základní obecné povinnosti pracovníků zhotovitele v oblasti bezpečnosti práce na pracovištích objednatele

- Dbát dle svých možností o svou vlastní bezpečnost, o své zdraví i o bezpečnost a zdraví osob, kterých se bezprostředně dotýká jejich jednání.
- Dodržovat v rámci svého pracovního zařazení právní a ostatní předpisy a pokyny a normy k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci. Řídit se zásadami bezpečného chování na pracovišti, stanovenými pracovními a technologickými postupy, návody a informacemi.
- Osvojovat si znalosti bezpečnostních předpisů v rozsahu svého pracovního zařazení.
- Účastnit se výcviku a školení a podrobovat se stanoveným zkouškám.
- Oznamovat svému nejbližšímu nadřízenému závady, které by mohly ohrozit bezpečnost nebo zdraví osob, bezpečnost provozního zařízení a podle svých možností se zúčastnit jejich odstraňování.
- Dodržovat veškeré pokyny uvedené na výstražných nápisech a výstražných tabulích umístěných v objektech a na pracovištích objednatele. Dodržovat bezpečnostní označení, výstražné signály a upozornění objednatele.
- Používat v objektech a na pracovištích při pohybu určených přístupových cest a komunikací.
- Z hlediska identifikace rizika možného ohrožení života a zdraví, sledovat okolí pracovního místa, případně pokyny osoby, která je pověřena střežením, sledovat hlučnost strojů a zařízení a věnovat pozornost příkazům a pokynům objednatele.
- Při způsobení nebo zjištění jakékoliv problematické situace, ihned o situaci informovat svého přímého nadřízeného nebo objednatele.

2.3 Co je zakázáno pracovníkům zhotovitele v objektech a na pracovištích objednatele

- Obsluhovat a manipulovat se zařízeními a stroji pracovníky, kteří k tomu nemají příslušné oprávnění.
- Používat k příchodu na pracoviště nebo do objektu jiné komunikace než určené přístupové cesty.
- Vstupovat a pohybovat se mimo prostory předaných a převzatých objektů a pracovišť.
- Skladovat materiál a odstavovat mechanismy a dopravní prostředky mimo vyhrazené prostory.
- Pracovníkům bez elektrotechnické kvalifikace provádět jakékoliv práce na elektrickém zařízení.

- Provádět činnosti v blízkosti elektrického zařízení a vedení pod napětím, pokud nejsou dodrženy bezpečnostní vzdálenosti nebo nejsou učiněna potřebná bezpečnostní opatření.
- Překračovat maximální dovolenou rychlost určenou pro konkrétní objekt nebo pracoviště.
- Spouštět, zastavovat, vypínat, zapínat, regulovat a ponechat bez dozoru svévolně stroje a zařízení.
- Měnit bez souhlasu objednatele provozní, bezpečnostní a ochranná zařízení stanovená či instalovaná objednatelem.
- Zahajovat jakékoliv práce bez řádného písemného předání daného pracoviště a bez zajištění pracoviště.
- Provádět výše uvedené práce bez schváleného technologického nebo pracovního postupu, který musí obsahovat opatření k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci.
- Pracovat osamoceně na pracovištích, kde není v dohledu nebo v doslechu další pracovník, který v případě nehody poskytne nebo přivolá pomoc, pokud není zajištěna jiná účinná forma kontroly nebo spojení.
- Vykonávat práce v nebezpečných prostorech a v mimořádných podmínkách bez náležitých bezpečnostních opatření, náležitého seznámení a poučení o postupu prací.
- Vstupovat do uzavřených prostor, nádrží, průlezů, výkopů, jam, šachet apod. pokud nejsou provedena účinná opatření k zajištění bezpečnosti, zdraví a života osob, nebo mohou obsahovat zdraví škodlivé látky, výbušné látky nebo jde o nedýchací prostředí.
- Provádět práce ve výškách a nad volnou hloubkou, aniž by byly bezpečně zajištěny prostory, nad kterými se pracuje.

2.4 Zdravotní způsobilost k práci u objednatele

- Odpovědný pracovník zhotovitele musí na vyzvání objednatele předložit doklad o zdravotní způsobilosti pracovníků příslušného zhotovitele působících na předmětné stavbě.

2.5 Pomoc při úrazech a zdravotních potížích pracovníků zhotovitele

Poskytnout pomoc při úrazu nebo při zdravotních potížích pracovníků je povinností každého pracovníka zhotovitele.

- Při pracovním úrazu je vedoucí pracovník zhotovitele povinen postupovat dle Plánu pro zvládání mimořádných událostí, se kterým byl řádně seznámen.

- Každý pracovní úraz musí odpovědný pracovník – přímý nadřízený postiženého hlásit objednateli.
- Povinností zhotovitele je na svých pracovištích vybavit lékárničky první pomoci dle charakteru vykonávaných činností a z toho plynoucích rizik.

2.6 Zásady boje proti alkoholismu a toxikománii

- Pracovníci zhotovitele nesmí vstupovat do objektů a na pracoviště objednatele pod vlivem alkoholu a omamných látek.
- **Zákaz požívání alkoholických nápojů nebo jiných omamných prostředků platí po celou pracovní dobu.**
- Pokud má některý pracovník zhotovitele podezření, že je některý jiný pracovník zhotovitele pod vlivem alkoholu nebo jiných omamných látek, je jeho povinností tuto skutečnost nahlásit odpovědnému vedoucímu pracovníkovi podezřelého pracovníka, který musí toto podezření prověřit a případně učinit potřebná opatření (při pozitivním zjištění vykázaní z pracoviště).
- Objednatel může kdykoliv vyzvat příslušného vedoucího pracovníka zhotovitele, aby provedl namátkovou kontrolu na požití alkoholu u svého podřízeného pracovníka. Příslušný vedoucí pracovník zhotovitele je povinen tento požadavek splnit.
- Odmítne-li pracovník zhotovitele bezdůvodně podrobit se zkoušce dle předchozího odstavce, bude to zhotovitelem posuzováno jako závažné porušení pracovní kázně.

2.7 Význam bezpečnostních značek

V objektech a na pracovištích objednatele se používají různé typy tabulek a značek. Odpovědní vedoucí pracovníci zhotovitele jsou povinni seznámit své podřízené pracovníky o významu těchto tabulek a značek. Nařízení těchto tabulek a značek jsou povinni respektovat všichni pracovníci zhotovitele pohybující se na pracovišti.

2.8 Osobní ochranné pracovní pomůcky

Zhotovitel je povinen:

- Poskytovat svým pracovníkům, u nichž to vyžaduje ochrana jejich života a zdraví osobní ochranné pracovní prostředky (OOPP), pracovní oděv a kontrolovat jejich používání.
- Předložit na vyzvání objednatele doklad o vyhodnocení rizik pro přidělování OOPP a doklad o poskytování OOPP pracovníkům zhotovitele.
- Zajistit trvalé používání ochranných přileb a výstražných reflexních vest, případně pracovního

oděvu s výstražnými prvky pracovníky zhotovitele na všech staveništích. Signalisté (tj. pracovníci zodpovědní za předávání dorozumívacích znamení mezi vazačem a jeřábníkem) musí mít pracovní oděv odlišné barvy než ostatní pracovníci.

2.9 Vedoucí pracovníci zhotovitele

Před nástupem na pracoviště nebo před vstupem do objektů objednatele musí odpovědní vedoucí pracovníci zhotovitele absolvovat seznámení s pracovištěm, s riziky a dalšími dokumenty specifikovanými v zápisu o předání a převzetí staveniště týkajícími se BOZP, PO a OŽP objednatelem. Vedoucí pracovníci zhotovitele poté musí prokazatelně seznámit své podřízené s pracovištěm, riziky a výše uvedenými dokumenty rovněž před nástupem na pracoviště či vstupem do objektů objednatele. Rovněž odpovídají za to, že všichni pracovníci zhotovitele budou před vstupem na pracoviště prokazatelně proškoleni z předpisů BOZP, PO a OŽP týkajících se příslušného pracoviště a prací na něm prováděných.

Doklad o seznámení pracovníků zhotovitele se shora uvedenými dokumenty předloží vedoucí pracovníci zhotovitele na vyžádání objednatele.

Vedoucí pracovníci zhotovitele jsou povinni vést evidenci aktuálního stavu svých podřízených pracovníků, jež provádějí práce na příslušném pracovišti.

2.10 Práce na dálnicích a silnicích za provozu

Objednatel v případě práce na dálnicích, silnicích pro motorová vozidla a ostatních silnicích I. třídy seznámí vedoucího pracovníka zhotovitele před započítím předmětných prací zhotovitelem se směrnici GR ŘSD ČR č. 04/2007 „Pravidla bezpečnosti práce na dálnicích a silnicích“, a tento vedoucí pracovník je povinen její ustanovení respektovat a seznámit s ní své podřízené, a to před zahájením prací, přičemž i tito podřízení pracovníci jsou povinni po seznámení se s touto směrnicí její ustanovení rovněž respektovat.

2.11 Práce na kolejišti a v ochranném pásmu dráhy

Zhotovitel se v případě prací v kolejišti či jeho ochranném pásmu zavazuje v plném rozsahu dodržet povinnosti, které vyplývají z příslušných předpisů pro provádění činností v místech veřejnosti nepřístupných (tj. v kolejišti a ochranných pásmech dráhy), a to zejména zákona o drahách č. 266/1994 Sb. zákona o specifických zdravotních službách č. 373/2011 Sb., dále předpisy Správy železniční dopravní cesty, státní organizace BP 1 Předpis o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a Ob 1 díl II Vydávání povolení ke vstupu do míst veřejnosti nepřístupných - Průkaz pro cizí subjekt,

3. ZÁSADY POŽÁRNÍ OCHRANY

3.1 Co je požární ochrana na pracovištích a v objektech objednatele

Požární ochrana je rozdělena na :

- **Preventivní** část, která je zajišťována zejména organizačními preventivními opatřeními (zákazy, příkazy, omezení, kontrolní činnost, školení apod.) a stavebními preventivními opatřeními, kde je toto nutné (dělení do úseků, požárně dělící konstrukce - stěny, stropy, dveře, požární ucpávky atd.).
- **Represivní** část je zajišťována především požárně technickými zařízeními (hasicí přístroje, požární hydranty apod.).

3.2 Prostředky požární ochrany

- **Přenosné hasicí přístroje** - použití jednotlivých druhů hasicích přístrojů je názorně vyobrazeno na každém hasicím přístroji.
- **Požární hydranty** - nelze jimi hasit zařízení pod elektrickým napětím, protože hasební látkou je voda. V případě použití k hašení zařízení pod napětím hrozí nebezpečí úrazu elektrickým proudem.

3.3 Základní povinnosti pracovníků zhotovitele v PO

K základním povinnostem všech pracovníků zhotovitele, kteří se pohybují v objektech nebo na pracovištích objednatele v oblasti požární ochrany patří:

- Dodržovat zákazy a příkazy bezpečnostních tabulek a požárních značek, kterými jsou pracoviště a objekty objednatele označeny.
- Počínat si při pracovních činnostech tak, aby nemohlo dojít ke vzniku požáru.
- Nepoškozovat a nezneužívat hasicí zařízení a hasicí prostředky např. požární hydranty, hasicí přístroje.
- Neukládat na komunikacích žádný materiál a ponechávat komunikace a východy z objektů a místností trvale volné.
- Neskladovat hořlavé kapaliny a plyny na pracovištích bez souhlasu objednatele.

- Nahlásit neprodleně místně příslušnému Hasičskému záchrannému sboru na tel. č. 150 nebo 112 každý požár a informovat objednatele, v případě požáru postupovat dle požárních poplachových směrnic, se kterými byli předem seznámeni.
- Dbát, aby pracoviště bylo po ukončení směny nebo denní činnosti v požárně nezávadném stavu např. hořlavé kapaliny a plyny byly přemístěny do určených skladů nebo prostorů, odpadový materiál uklizen do určených nádob.
- Hořlavé kapaliny nevylévat do kanalizace.
- Udržovat trvale volný přístup k hasicím zařízením - přenosným hasicím přístrojům a požárním hydrantům.
- Dodržovat zákaz spalování hořlavých látek a odpadů.

3.4 Co se v objektech a na pracovištích objednatele považuje za práce s otevřeným ohněm

Mezi práce s otevřeným ohněm patří:

- Svařování plamenem nebo elektrickým obloukem a odporem.
- Řezání kyslíkem nebo plamenem.
- Ohřívání, rovnání, pájení nebo jiné zpracování kovů za použití otevřeného plamene.
- Letování s letovací lampou, práce s benzínovou nebo plynovou lampou, práce s plynovými hořáky a další podobné práce s otevřeným ohněm.
- Rozbrušování kovů.

Na pracovištích a v objektech objednatele se tyto práce mohou provádět jen na základě **POVOLENÍ** pro práci s otevřeným ohněm v rozsahu dle vyhl. č. 87/2000 Sb., které vydává příslušný vedoucí pracovník zhotovitele, za podmínky provedení požárně-bezpečnostních opatření v Povolení stanovených.

3.5 Zásady při práci s hořlavými kapalinami

V případě nezbytné nutnosti použití hořlavé kapaliny je každý pracovník zhotovitele povinen:

- Použít hořlavou kapalinu pouze na základě příkazu nadřízeného pracovníka a v souladu s pracovními činnostmi.
- Dbát zvýšené opatrnosti při práci s těmito kapalinami.
- Práci provádět podle stanoveného a odsouhlaseného technologického postupu.

- Neprovádět tyto práce v blízkosti (min. 15 m) prací s otevřeným ohněm.
- Neukládat na pracovišti větší množství hořlavé kapaliny než je třeba na 1 směnu.
- Neprovádět práce s hořlavými kapalinami v uzavřených prostorách současně s pracemi s otevřeným ohněm.
- Používat prostředky a nářadí, které jsou určeny v technologickém postupu.
- Při práci v uzavřených prostorách dbát na řádnou ventilaci a používat elektrická zařízení v příslušném stupni krytí.
- Po ukončení denního výkonu zbytky hořlavých kapalin a prázdné obaly odstranit do určených skladů a na určená místa odpovědným zástupcem objednatele.
- Při případném rozlití hořlavé kapaliny ji ihned vytřít do sucha a použitý čistící materiál odstranit do určených nádob (nebezpečný odpad).
- Při práci s hořlavými kapalinami nekouřit a nepoužívat otevřený plamen.

3.6 Zásady při práci s hořlavými plyny

V případě nutnosti použití hořlavých plynů je každý pracovník zhotovitele zejména povinen:

- Dbát zvýšené opatrnosti při práci s těmito plyny.
- Práci provádět dle stanoveného a odsouhlaseného technologického postupu.
- Tlakové láhve s plyny musí být pevně uchyceny.
- Mimo určená místa objednatelem neukládat zásobní láhve s hořlavými plyny.
- Plynové svářecí soupravy musí být po ukončení denního výkonu uloženy na určené místo.
- Při práci s plyny nekouřit.
- Po ukončení nebo i přerušení práce vždy uzavřít láhve s hořlavým plynem.
- Po ukončení práce - denně - musí být veškeré tlakové láhve z přechodných svářecích pracovišť odstraněny na určená místa objednatelem.

4. ZÁSADY OCHRANY ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

4.1 Obecné požadavky

Zhotovitel nese přímou odpovědnost za provádění svých činností a dodržování obecně platných předpisů v oblasti ochrany životního prostředí a environmentálních požadavků vyspecifikovaných ve stavebním povolení případně touto smlouvou.

V případě, že jsou pro stavbu objednatelem zpracovány dokumenty s obecnou platností pro celou stavbu, je zhotovitel povinen se jimi řídit. Tyto dokumenty tvoří přílohu smlouvy. Pracovníci zhotovitele musí být s nimi prokazatelně seznámeni, a to před zahájením příslušných činností, a řídit se jimi.

Zhotovitel je povinen:

- V případě porušení povinností v oblasti ochrany životního prostředí učinit okamžitá opatření k nápravě a o těchto opatřeních písemně informovat objednatele. V případech, kdy tato opatření neučiní zhotovitel, provede je objednatel na náklady zhotovitele.
- Umožnit objednateli kontrolu dodržování příslušných právních předpisů.

4.2 Odpady

Zhotovitel je povinen dodržovat povinnosti dle právních předpisů týkajících se oblasti odpadů. Jedná se zejména o zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech.

Ze zákona č. 185/2001 Sb., o odpadech v platném znění a ze souvisejících předpisů vyplývají zejména níže uvedené povinnosti.

Zhotovitel je povinen:

- Udržovat na stavbě pořádek a čistotu.
- Odstraňovat odpad a nečistoty, které vznikají jeho činnostmi.
- Zajistit využití či odstranění všech odpadů ze stavby vzniklých jeho činnostmi, pokud není dohodnuto jinak.
- Odpad třídit dle jednotlivých druhů a kategorií.
- Odpad shromažďovat na označených místech v nádobách k tomu určených (nepropustných pro daný typ odpadu) a řádně označených (kód druhu odpadu, název druhu odpadu).
- Řádně označit shromažďovací místa nebezpečných odpadů (nápis „Shromažďovací místo nebezpečného odpadu“, kód druhu odpadu, název druhu odpadu, symboly nebezpečnosti a jméno odpovědné osoby).
- Nádobu s odpadem umístit do odpovídajícího prostor (chráněné před povětrnostními vlivy), zpevněná podlaha, nádoby s kapalnými odpady umístěny v záchytné vaně, nádoby zajištěny proti samovolnému pohybu.
- Umístit v blízkosti shromažďovacího místa, shromažďovacích prostředků nebezpečného odpadu nebo na nich identifikační listy nebezpečných odpadů.
- Odpad předávat pouze osobám, které mají oprávnění k převzetí daného druhu odpadu do vlastnictví.

- Mít souhlas k nakládání s nebezpečným odpadem.
- Zajišťovat veškerou předepsanou dokladovou evidenci vyplývající z výše uvedeného zákona (průběžnou evidenci odpadů).
- Na vyžádání objednatele předložit evidenci odpadů, souhlas k nakládání s nebezpečnými odpady i případná oprávnění subjektů, kterým byly odpady předány.

4.3 Chemické látky

Zhotovitel je povinen dodržovat povinnosti dle právních předpisů týkajících se oblasti chemických látek. Jedná se zejména o zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o zákon č. 350/2011 Sb., o chemických látkách a chemických směsích.

Ze zákona č. 258/2000 Sb. o ochraně veřejného zdraví v platném znění a ze souvisejících předpisů vyplývají zejména níže uvedené povinnosti.

Jestliže zhotovitel na stavbě nakládá s chemickými látkami a směsmi (např. paliva, maziva, barvy, ředidla, chladicí kapalina, tmely, acetylen, kyslík, penetrační nátěry apod.), je povinen:

- Mít k dispozici bezpečnostní listy používaných chemických látek a směsí a své pracovníky s nimi prokazatelně před zahájením příslušných prací seznámit.
- Pro látky klasifikované dle zák. č. 350/2011 Sb. o chemických látkách a chemických směsích v platném znění jako vysoce toxické, toxické (např. motorový benzín), žíravé, karcinogenní, mutagenní a toxické pro reprodukci mít k dispozici Písemná pravidla o bezpečnosti, ochraně zdraví a ochraně životního prostředí při práci s těmito chemickými látkami (projednaná s orgánem ochrany veřejného zdraví) a své pracovníky s nimi prokazatelně seznámit, a to před zahájením příslušných prací.
- Přechovávat-li chemické látky v neoriginálních obalech, mít tyto obaly řádně označeny názvem látky, symboly nebezpečnosti, R-věťami (H-věťami) a S-věťami (P-věťami).
- Nepoužívat jako obaly pro tyto látky obaly od požívatin, léků a hraček.
- Řídit se výstražnými symboly a R-věťami (H-věťami) a S-věťami (P-věťami).
- Skladovat chemické látky na stavbě tak, aby byly zajištěny před odcizením, únikem, záměnou s jinými látkami a povětrnostními vlivy. Řádně označit symboly nebezpečnosti prostory, ve kterých se chemické látky nachází.
- Tekuté chemické látky mít umístěny v záchytných vanách. Záchytné vany používat i při přelévání těchto látek.
- S vysoce toxickými látkami nakládat pouze prostřednictvím odborně způsobilé osoby nebo

osoby prokazatelně proškolené odborně způsobilou osobou.

- Na vyžádání objednatele poskytnout seznam chemických látek a směsí, se kterými na stavbě nakládá a kopie jejich bezpečnostních listů.

4.4 Ochrana vod

Zhotovitel je povinen dodržovat povinnosti dle právních předpisů týkajících se oblasti ochrany vod. Jedná se zejména o zákon č. 254/2001 Sb., vodní zákon.

Ze zákona č. 254/2001 Sb., vodního zákona v platném znění a ze souvisejících předpisů vyplývají zejména následující povinnosti.

Zhotovitel je povinen:

- Nakládat s vodami v souladu s povolením k nakládání s vodami v případech, kdy je takové povolení dle výše uvedeného zákona vyžadováno (např. při odběru podzemních či povrchových vod nebo při vypouštění odpadních vod do vod povrchových).
- Nakládá-li na stavbě se závadnými látkami z hlediska ochrany vod učinit odpovídající opatření, aby zabránil nežádoucímu úniku závadných látek do povrchových či podzemních vod, do kanalizace, do půd nebo jejich smísení s odpadními nebo srážkovými vodami.
- Mít zpracován havarijný plán pro sklad závadných látek (zejména látek ropného charakteru). V případě, že množství skladovaných závadných látek je většího rozsahu nebo zacházení s nimi je spojeno se zvýšeným nebezpečím, musí být havarijný plán schválen příslušným vodoprávním úřadem.
- Mít k dispozici (v dostatečném množství) havarijní prostředky/havarijní soupravy pro zachycení případného úniku závadných látek (sorbent - vapex, piliny apod., sorpční textilie, lopatka, smeták, nádoba nebo igelitový pytel na použitý sorbent, který je nebezpečným odpadem).
- Své pracovníky prokazatelně seznámit s možnými havarijními situacemi a s postupy při jejich řešení.
- O každé havárii vždy informovat objednatele.
- Na stavbě odstavené dopravní a mechanizační prostředky zabezpečit proti možným úkapům či únikům provozních náplní podložením záchytnými vanami nebo sorpčními textiliemi. Dopravní a mechanizační prostředky musí být udržovány v technickém stavu odpovídajícím požadavkům příslušných právních předpisů, o tom musí být vedeny záznamy, které na vyžádání musí být předloženy objednateli.
- Při skladování tekutých závadných látek a při manipulaci s nimi (přelévání) používat záchytné vany/sorpční rohože.

Závadnými látkami se rozumí zejména:

- Minerální oleje a uhlovodíky ropného původu (např. paliva, maziva).
- Další látky, které mohou ohrozit jakost povrchových nebo podzemních vod.

V případě, že se stavba nachází v záplavovém území je nutno dodržovat povodňový plán. Za zajištění povodňového plánu odpovídá objednatel.

4.5 Ochrana ovzduší

Zhotovitel je povinen dodržovat povinnosti dle právních předpisů týkajících se oblasti ochrany ovzduší. Jedná se zejména o zákon č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší.

Ze zákona č. 201/2012 Sb. o ochraně ovzduší v platném znění a ze souvisejících předpisů vyplývají zejména následující povinnosti:

Zhotovitel je povinen:

- Provozovat na stavbě mobilní zdroje znečišťování ovzduší (dopravní a mechanizační prostředky se spalovacími motory) pouze v souladu s podmínkami pro jejich provoz, zejména z hlediska zákona č. 56/2001 Sb., o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích (zejména platná technická prohlídka a měření emisí) a z hlediska zákona č. 22/1997 Sb., o technických požadavcích na výrobky.

4.6 Zásady OŽP pro provozce dle smlouvy o provozu mechanizačních prostředků

- Provozce jako provozovatel dopravy a mechanizace je povinen vybavit všechny své dopravní a mechanizační prostředky základními prostředky pro případ poruchy nebo havárie tzv. „havarijními balíčky“ a seznámit jejich obsluhu, jak v případě takové události postupovat.
- **Obsah „Havarijního balíčku“:**
 - záchytná vana nebo sorpční rohož pro podložení motorových prostor,
 - sorpční materiál,
 - igelitový pytel na použitý sorpční materiál.
- Na stavbě i na přístupových cestách je zakázáno volné mytí a oplach dopravních a mechanizačních prostředků.
- Dopravní a mechanizační prostředky budou odstavovány na vyhrazených místech a zajištěny proti úkapům pohonných a mazacích náplní podložení motorových prostor záchytnými vanami nebo sorpčními rohožemi.
- Doprava materiálů na stavbu respektive ze staveniště bude prováděna po určených trasách.

- Před výjezdem ze stavby budou všechny dopravní a mechanizační prostředky čištěny.
- Na stavbě budou používány pouze mechanizační a dopravní prostředky v technickém stavu odpovídajícím požadavkům příslušných právních předpisů.
- Provozování mechanizačních a dopravních prostředků na stavbě bude prováděno s ohledem na minimalizaci exhalací výfukových plynů (bude zajištěn dokonalý technický stav motorů, dobrá organizace práce a citlivá jízda s dosažením režimu s minimem výfukových plynů, omezení běhu motorů na prázdno).
- Technici stavby budou průběžně kontrolovat technický stav všech dopravních a mechanizačních prostředků s vazbou na produkci výfukových plynů. V případě zjištění závad bude takovýto prostředek vykázán ze stavby.
- Každodenní kontrolu, běžnou údržbu a čištění mechanizačních a dopravních prostředků (i od bláta) bude provádět jejich obsluha (řidič).
- Periodická údržba a opravy většího rozsahu budou prováděny mimo staveniště v dílnách provozce dopravních a mechanizačních prostředků, popřípadě ve specializovaných externích opravárnách.
- Drobné opravy dopravních a mechanizačních prostředků mohou být prováděny přímo na stavbě pojízdnou dílnou, která bude vybavena základními prostředky pro případ poruchy nebo havárie a její obsluha bude seznámena s postupem, jak má v případě takové události postupovat.
- Při tankování pohonných hmot v areálu staveniště, zajišťovaném pojízdnou tankovací stanicí, bude použito záchytných nádob k zamezení úkapů. Pojízdné tankovací stanice budou vybaveny základními prostředky pro případ poruchy nebo havárie a jejich obsluha bude seznámena s postupem, jak má v případě takové události postupovat.
- Dřeviny, které se nachází na staveništi, nesmí být mechanizačními a dopravními prostředky poškozovány, zejména bude dodržována dostatečná vzdálenost od těchto dřevin, aby nedocházelo k přejíždění jejich kořenů těžkou mechanizací.
- Na stavbě bude udržován pořádek. Odpady ze svačin, PET láhve, plechovky, láhve od olejů, zaolejované hadry, znečištěné pracovní rukavice apod. nebudou volně pohazovány po staveništi, ale denně odváženy do zařízení provozce.

Technici stavby budou všechny nasazené mechanizační a dopravní prostředky monitorovat, zda jsou výše uvedené zásady dodržovány. V případě zjištění nedostatků na ně ihned upozorní obsluhu mechanismu i provozce dopravních a mechanizačních prostředků a provedou o zjištěných nedostatcích

záznam do dokladu o provozu prostředku. **V případě opakovaného porušování výše uvedených zásad řidičem, bude tento vykázán ze stavby.**

4.7 Likvidace havárie při úniku pohonných hmot a provozních hmot mechanizačních a dopravních prostředků

Okamžitá opatření, jež je povinen provést provozce, resp. pracovník provozce, v případě vzniku havárie:

- **Odstranit příčinu havárie**, zabránit dalšímu úniku látky (např. utěsnit otvor ucpávkou, zachytit látku do sběrné nádoby, zamezit rozlévání látky ohrazením, přečerpáním).
- **Zasypat** zasažené místo **sorpčním materiálem**, směrem od okrajů ke středu.
- **Zajistit prostor** havárie proti vstupu nepovolaných osob.

- Událost bez zbytečného odkladu **oznámí** přímému nadřízenému **pracovníkovi** a objednateli.
- V případě havárie většího rozsahu **přivolat Hasiče (Hasičský záchranný sbor ČR)** nebo Policii ČR případně správce povodí či kanalizace.

Následná sanační opatření, jež je povinen provést provozce, resp. pracovník provozce, po havárii:

- Zbytek znečišťující látky zajistit (zbytek látky z poškozeného obalu přečrpat do nového obalu).
- Sanační materiál nasycený uniklou látkou posbírat do pytle nebo nádoby určené pro tyto účely a nakládat s ním jako s nebezpečným odpadem (řádně označit, shromažďovat, zajistit likvidaci oprávněnou osobou).
- Ve spolupráci s objednatelem vyhotovit Záznam o havárii.

V Ostravě dne:

V dne:

Za objednatele: Strabag a.s.

Za zhotovitele:

.....
xxxxxxxxxxxxxxxxxx
ředitel oblasti Sever
o.z.Morava

.....
xxxxxxxxxxxxxxxxxx
ekonom oblasti Sever
o.z.Morava